

Trong Ph bi n t p l c, Lê Quý Đôn vi t: "... x Qu ng Nam là đ t ph i nhi u nh t thiên h ... ru ng đ ng r ng r i, g o lúa t t đ p, tr m h ng, t c h ng, s ng t e, ngà voi, vàng b c, đ i m i, trai c, bông gòn, sáp ong, đ ng, m t, đ u s n, cau, h tiêu, cá, mu i... đ u s n xu t đ y". Nh ng s n v t c a Qu ng Nam đã đi vào văn h c dân gian t xa x a...

Nói đ n Qu ng Nam, không th không nh c đ n mì Qu ng - món ăn ph bi n, dân dã, nh ng cũng là món quà đ i khách quý c a h u h t các gia đình x Qu ng: "Th ng nhau múc bát chè xanh/ Làm tô mì Qu ng m i anh x i cùng". Mì Qu ng cũng v a đ c T ch c K l c Châu Á công nh n là m t trong 12 món ăn Vi t Nam đ t giá tr m th c Châu Á. Còn đây, món ăn đ t k l c qu c gia v món ngon Vi t Nam - bê thui C u M ng: " c b u An Thái, trâu nái Cát Cao/ Bê thui C u M ng, cá b ng H i An/ Mua heo Ch V n, mua búa Ch Chùa".

Món ngon, s n v t đ i dào là v y, nh ng không bi t có ph i x Qu ng là vùng quê nghèo hay không mà ngo i tr th sang tr ng nh y n sào Cù lao Chàm: "R nhau c m gói ra Hòn/ Mu n ăn đ c y n ph i lòn hang Khô", ph n l n các món ăn c a Qu ng Nam t mi n bi n đ n mi n đ ng b ng, mi n núi đ u r t dân dã. "Ai v nh n v i n u ngu n/ Mít non g i xu ng, cá chu n g i lên". Mít non mi n núi, cá chu n mi n bi n, k t h p thành tô canh thì h p nh ... khăn đ ng v i áo dài! Còn đây n a, m th c c a con nhà nghèo m t thu : "L y ch ng v đ t M Xuyên (Duy Xuyên)/ B p rang, canh h n n t ni ng c i xay". Trong khi đó, H i An, n i h i t c a

văn hóa và kinh tế nên m th c đa d ng và có nét riêng bi t. Nói đ n H i An, m i ng i s nghĩ đ n cao l u: “H i An có H uy di/ Chùa C u, Âm B n, cao l u Năm C ”.

Có l v trí đ a lý, cùng các y u t t nhiên và l ch s , bên c nh m th c, các s n v t Qu ng Nam khá phong phú. Ví nh t l a Chiêm S n, Đông Yên, Thi Lai (Duy Xuyên) đã n i ti ng t th k th XV, đ c gi i quan l i, quý t c ngày x a a chu ng, theo chân th ng thuy n đi các n c: “Duy Xuyên t l a mĩ mi u/ Bu i mai m c c i, bu i chi u t giăng”. T ng t , chuông đ ng Ph c K i u (Đi n Ph ng, Đi n Bàn) n i ti ng, đ c khách hàng kh p n i a chu ng “Tr ng Lâm Yên, chiêm Ph c K i u” hay “M i đ ng m ng con yêu/ L y ch ng Ph c K i u ph i th t b nung”.

Ng c lên Trà My-x s c a cao s n ng c qu , nghe th m ngát h ng qu : “Qu ng Nam s n ph m muôn ngàn/ Trà My r ng qu , kho vàng Bông Miêu”. Lâm s n là qu Trà My, còn khoáng s n, ngoài vàng Bông Miêu còn có than đá Nông S n: “Đá than thì ì Nông S n/ B ng Miêu vàng b c, Qu S n có chè”, hay “Nông S n than đá thi u chi/ B o An đ ng t t, Trà My qu nhi u”. T xa x a, ng i dân x Qu ng Nam và c th ng nhân n c ngoài (theo Ph biên t p l c) đã bi t giá tr c a cây qu : “Qu Trà My th cay th ng t/ B i anh th r ng m i l t tay anh/ Phân du, B ch ch rành rành/ C n ti u ly m i x ng, ng c liên thành m i nê”. Nay, qu Trà My v n là lo i cây tr ng đ c s n c a đ ng bào vùng cao.

... (yên).